

Ad Num. 1.

DE potestate Principis quoad derogandum substitutionibus & clausulis per conditores majoratum adjectis differunt plures, quos cumulat Castill. *controv. lib. 2. cap. 28.* quam disputationem D. Covar. aggreditur, tali præmissa distinctione, ut si præcessit facultas Principis ad institutionem primogenii, tunc ille possit etiam contra causam, formam præscriptam succedendi immutare ex consensu possessoris, modò jam jus tertio quæsitum non sit, quod tenuit Greg. Lop. in l. 3. gloss. 2. col. 9. tit. 13. part. 6. Salced. de representat. lib. 3. cap. 5. n. 26. ubi alii. Quod si majoratus ex legum permissione absque facultate regia constitueretur, non valeret Princeps, nisi causa urgente, dispositionem fundatoris violare, & hoc infra, n. 5. resolvitur.

Quoad priorem distinctionis partem contra D. Covar. receptam est, quia nihil interest quod majoratus regia facultate instituat, necne, ut Princeps ampliorem potestatem ad derogationem clausularum obtineat, ideo præfatam distinctionem rejiciunt P. Molin. de just. & jur. disp. 174. vers. Sexta conclusio, Anton. Gom. in l. 40. Tauri, num. 89. Sarmient. Select. lib. 1. cap. 8. num. 13. Molin. de primog. lib. 1. cap. 8. num. 31. Paz de tenuta, cap. 57. num. 183. Menchac. de success. creat. lib. 1. §. 1. num. 32. Mathienz. in l. 7. gloss. 5. num. 4. tit. 7. lib. 5. Recopil. Marta de jurisdic. casu 74. num. 13. Quam sententiam veriore, ac æquiorum fortasse inquit noster Præses in fine hujus capituli, sub vers. quod vero obiter, quod præter laudatos observavit Mantica, de tacit. convent. lib. 13. tit. 40. n. 5.

Ibi: Hoc probatur ex eo.

Quavis communis ferat opinio, quod Principi est liberum adimere, aut coarctare præter causam privilegium, quod ipse ex mera gratia subditis concessit, pro qua plures refert Solorz. de jur. Indiar. tom. 2. lib. 2. cap. 27. num. 35. & 41. & Mathienz. in l. 6. gloss. 1. num. 3. tit. 10. lib. 5. Recop. Contrarium tamen probant aliqui apud Mathienz. num. 1. & 2. Mantica ubi sup. num. 12. & ante omnes egregiè Molin. lib. 4. cap. 3. n. 18. Idem de potestate ordinaria concedit Solorzan. num. 68.

Sed quicquid de ea controversia sit, ratio quæ ex ea deducitur pro præfata distinctione non instat; nam aliud est tollere, aut restringere privilegium; & aliud effectum virtute illius productum immediatè ex voluntate instituentis majoratum, qui de propriis bonis, Rege concedente facultatem, disposuit: nec jus acquisitum ad apponendas condiciones, ac clausulas, quas expressit, sine causa auferri potest etiam de plenitudine potestatis. P. Molin. sup. vers. Hoc tamen fundamentum, Molin. d. cap. 3. n. 21. cum seqq. Aliàs graviter deciperentur qui supremam auctoritatem querentes ad primogeniorum firmitatem, eorundem facilem destructionem reportarent, ut animadvertit D. Covarruv. in ultimis hujus capituli verbis.

Vers. Quod si majoratus.

Subjungit Præsul noster alterum suæ distinctionis caput de majoratibus absque regia facultate creatis, disputans num Princeps quoad illos valeat substitutionibus, ac clausulis derogare?

Vers. Prima, constat etenim.

De potestate Principis circa ultimas decedentium voluntates frequens est controversia apud Scribentes, quos recenset Castill. lib. 2. cap. 28. & lib. 3. cap. 28. & pro resolutione quæstionis, & hujus argumenti responsione legas quæ D. Covar. docet infra, num. 7. & ibi per me adicienda n. 21. cum seqq.

Vers. Secundò hoc idem.

Huic rationi satisfiet cum D. Covar. infra, 6. vers. Secunda prioris sententia. Verùm hinc animadvertere opus est, quod etsi facultas testandi à Jure Civili proveniret, non ideo posset Princeps ultimis voluntatibus derogare; nam eidem non licet absque causa adimere quæ subditis Jure Civili competunt. P. Molin. sup. vers. Contrariam tamen, Fachin. controvers. lib. 8. cap. 63. vers. Secunda quæstio, Molin. lib. 2. cap. 7. num. 29. Sarmient. Select. lib. 1. cap. 8. n. 14. Pinell. in rubr. part. 1. cap. 2. num. 4. & 5. ad l. 2. C. de rescind. vendit. Rebuff. ad leg. Gall. tom. 2. tract. de restit. art. 2. gloss. 4. in princip. Mathienz. in l. 6. gloss. 1. num. 1. tit. 10. lib. 5. Recop. & alii quos laudat Ant. Gabr. conclus. lib. 3. tit. de jur. quæst. non tollend. resol. 1. num. 17. qui num. 18. dissentientes recensuit.

Vers. Tertio apparet.

Objectionem istam absolvit Præses noster inferius, vers. Tertio non obstat, qui de legitimatione pluribus egit de matrim. part. 2. cap. 8. §. 8. de qua etiam Greg. Lop. in l. 3. & 9. tit. 15. p. 4. Castill. controvers. lib. 4. cap. 22. n. 40. P. Molin. de just. & jur. disp. 173. cum seqq. Marefcot. var. lib. 2. cap. 88. Mathienz. in l. 10. gloss. 1. & 2. tit. 8. lib. 5. Recop. Peregrin. de fideicom. art. 23. Trentacinq. var. lib. 1. tit. de legitimat. Ex quibus constat, quod Princeps valet vulgò quæsitum filium legitimare in præjudicium ab intestato venientium, etiam post delatam hæreditatem, ante aditionem, modò assensus prædefuncti patris præcesserit ad legitimationem. Greg. Lop. in d. l. 9. gloss. 2. P. Molin. disp. 174. vers. Quarta conclusio, Mathienz. sup. gloss. 1. n. 21. Cancr. var. lib. 3. cap. 3. num. 38. Quod attinet ad bona majoratus Princeps absque causa nequibit spurium legitimare in vocatorum exclusionem. Molin. de primog. lib. 3. cap. 3. ex num. 25. Castill. sup. lib. 5. cap. 106. n. 4. ad 31. P. Molin. vers. Quoad res attinet. Vide infra, num. 25. 26. & 27.

Ad Num. 2.

Huc spectant omnia pronuper tradita de legitimatione, & D. Covar. respondet sub vers. Eadem equidem, huic fundamento, pro quo præter jam laudatos consule quos refert Castill. dicto cap. 106. n. 12. vers. Eandem, & n. 30.

Vers.

Vers. Quintò in hujus partis.

Habes solutionem infra, vers. Quinta ratio facultatis. Legitimus Principis rescripto non admittitur ad feudum, nisi expressè ad id legitimetur. Molin. d. cap. 3. num. 26. Castill. lib. 5. cap. 84. num. 47. Pat. Molin. d. disp. 174. in fin. Melch. Phœb. Lufte. decis. 97. num. 28. Clar. §. Feudum, num. 1. Peregrin. de fideicom. art. 6. n. 26. Villalob. com. opin. lit. L. num. 94. Solorzan. cum aliis de jur. Indiar. tom. 2. lib. 2. cap. 17. n. 38. ubi etiam dissentientes haud paucos refert, tenentes absolute legitimum in feudo succedere, pro quorum concordia vide Trentacinq. var. lib. 1. tit. de legitimat. resol. 2. ex num. 30. ubi varios casus diversimodè deciderit. Vide infra n. 12. & 31.

Successio quoad Indorum Commendas feudis similes non defertur rescripto legitimitatis, nisi concedatur expressè. Solorzan. num. 33. cum seqq. Legitimus verò per subsequens matrimonium, sicut ad feudum admittitur indistinctè. Clar. n. 4. Mathienz. in l. 10. gloss. 3. num. 22. tit. 8. lib. 5. Recop. ita & ad illas commendas. Solorzan. n. 45. qui testatur in ardua causa per Supremum Indiarum Senatum sic decisum.

Ad Num. 3.

De istius sexti argumenti veritate consulas Pat. Molin. d. disp. 174. vers. Hinc est quod si, Clar. §. Feudum, quæst. 73. num. 9. Molin. de primog. lib. 1. cap. 8. num. 29. & num. 31. vers. Ex quibus consequitur. Mathienz. in l. 7. gloss. 6. n. 6. & gloss. 7. num. 7. & 8. tit. 7. lib. 5. Recop. & D. Covar. infra, vers. Sextum Fundamentum.

Vers. Septimò his suffragatur.

Curtii sententiam refellunt mox laudati, & D. Covar. infra, vers. Septimum quod ex Curtio: neque enim valet Princeps, nisi ex causa publica fœminam capacem reddere, ut succedat in feudo contra providentiam, ac conventionem investituræ cum detrimento vocatorum, ut præfati doctores Interpretes.

Ibi: Hoc ipsum probatur ex eo.

Similiter est de legitimatione tenendum, per quam nequibit Princeps ad libitum infringere formam, & legem feudalis contractus, successio nem in feudo concedens in præjudicium habentis jus ex investitura. Pat. Molin. disp. 174. vers. Septima conclusio, Sarmient. Select. lib. 1. cap. 8. n. 10. Trentacinq. var. lib. 1. tit. de legitimat. resol. 2. num. 34. vers. Quartus casus, Molin. cum aliis sup. d. lib. 3. cap. 3. numer. 29. Vide infra num. 31.

Vers. Octavò quia plerumque.

De conditionibus, quas majoratum institutores solent apponere, agit Pat. Molin. disp. 613. cum seqq. Molin. de primog. lib. 2. ex cap. 12. De fœminarum exclusione Pat. Molin. disp. 625. Molin. lib. 3. cap. 4. & 5. An sit odiosa, vel favorabilis ambigitur, & ita distinguere oportet: aut fœminæ excluduntur propter masculos ejusdem lineæ & gradus, in favorabilibus recensentur

exclusio: aut propter remotiores, & odiosis adnumeratur. Pat. Molin. num. 6. Molin. d. cap. 4. ex num. 15. Fœminæ quidem de Jure Communi capaces sunt cujuscumque successiois regulariter, sicut prænotatur sup. cap. proximo, numer. 39.

Ad Num. 4.

Principis privilegium illusorium fieri non debet, strictè tamen quoad præjudicium tertii interpretatur, nisi expeditum sit adversus consuetudinem, statutum, dispositionem, aut aliud privilegium, quæ sint juri communi contraria; tunc enim ut favorabile latam recipit interpretationem, ut ex pluribus prænotavi sup. lib. 1. cap. 17. num. 137. & 138. Adde Aug. Barbof. collect. cap. Statutum, n. 13. de præbend. in 6.

Ad Num. 5.

Princeps non valet immutare substitutiones, ac condiciones quibus majoratus fuerit institutus. Pat. Molin. de just. & jur. disp. 174. vers. Quod attinet ad res. Castill. sup. lib. 3. cap. 28. num. 1. Mathienz. in l. 7. gloss. 5. num. 4. tit. 7. lib. 5. Recop. Peregrin. de fideicom. art. 24. num. 44. Menchac. de success. creat. lib. 1. §. 1. num. 19. Salced. de representat. lib. 3. cap. 5. n. 27. Molin. de primog. lib. 1. cap. 8. n. 31. Pinell. in rubric. part. 1. cap. 2. n. 18. C. de resc. vend. Ant. Gom. in l. 40. Tauri, num. 89. vers. Tertio quia, Burg. de Paz. in proem. Partitar. num. 327. Avendañ. de censib. cap. 62. num. 20. Sarmient. Select. lib. 1. cap. 8. num. 13. & alii plures apud Castill. lib. 2. cap. 28. & ita verum est, si majoratus regia facultate instituitur, si non, secundum præmissa sup. n. 2. Paz de tenu. cap. 57. num. 261.

Idem est asserendum de clausulis testamenti, & qualibet ultima voluntate, quibus Princeps nequit absque causa derogare. Pat. Molin. sup. vers. Contrarium ejus, Sarmient. n. 17. vers. Ex his apparet, Pinell. num. 19. Peregrin. & Salced. ubi proxime, Castill. d. lib. 2. cap. 28. Greg. Lop. in l. 3. gloss. 2. column. 9. tit. 13. pag. 6. Molin. sup. lib. 3. cap. 3. num. 14. Mieres. de majorat. initio, part. 2. ex num. 46. Sim. de Præsis de interp. ultim. volum. lib. 4. dnb. 3. n. 18. cum seqq. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præf. 79. num. 24. Marta de jurisd. cas. 74. num. 12. & alii quos congessit Castill. d. cap. 28. per tot. Num facultas interpretandi ultimas voluntates in Principe residet, tradidit Sim. de Præsis sup. lib. 1. solut. 13.

Ad Num. 6.

Est controversum, an Princeps de plenitudine potestatis possit dominium subiectis adimere, ut videre est apud Cevall. commun. cont. commun. quæst. 577. Castill. controvers. lib. 3. cap. 6. num. 2. Greg. Lop. in l. 53. gloss. 2. tit. 5. p. 5. Barbosa tract. de clausul. claus. 4. n. 24. ubi plures. Et verius est, quod Princeps in utroque foro nequibit subditos dominio spoliare, nisi publica necessitate, aut utilitate exigente, ac tunc reddi debet æqualis satisfactio, de quo extat exemplar in fine sacrum Reg. lib. 3. cap. 21. ubi Rex Achab ausus non est vineam Naboth adimere pro justo pretio, nisi causâ quæsitâ per calumnam.

Idem constat ex l. 2. tit. 1. p. 2. l. 31. tit. 18. 18

H 3 p. 3.